

ОСОБЛИВОСТІ ТА ХАРАКТЕРИСТИКИ РОЗВИТКУ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

Протасевич К. О., здобувач вищої освіти

Миколаївський національний аграрний університет

Сільське господарство України — одна з провідних галузей економіки України. За даними уряду, станом на 2018 рік агросектор займає майже 17% ВВП України і приносить майже 38% валютної виручки [1].

Ринок сільськогосподарської продукції складається із сукупності відносин «продавець — покупець», за допомогою яких реалізується сільськогосподарська продукція. Його структура визначається співвідношенням різних форм реалізації цієї продукції. Оскільки значна частина сільськогосподарської продукції використовується безпосередньо для харчування або переробляється і споживається населенням як продовольство, її ринок доцільно розглядати в контексті формування продовольчого ринку. Ринок продовольства належить до найскладніших ринкових систем, що охоп-

лює майже всі галузей суспільного господарства. Цей ринок на відміну від інших ринкових систем має свої особливості, а саме: постійне функціонування; сезонність виробництва і споживання багатьох продуктів харчування [2].

За результатами детального аналізу та опрацювання багатьох літературних джерел нами виділено наступні особливості та характеристики розвитку та функціонування ринку сільськогосподарської продукції:

- цільова аудиторія (суб'єкти ринку, які придбають в аграрних підприємств сільськогосподарську продукцію для подальшого виробничого, особистого споживання або наступного перепродажу, переробки);

- конкуренція (на ринку можуть діяти одночасно всі види конкуренції);

- характер попиту (низька еластичність, сезонний, нестійкий);

- розвиток кон'юнктури (розвиток сільськогосподарських підприємств в найбільшій мірі залежить від кон'юнктури ринку, попит на продовольчому ринку більш вразливий із соціальної точки зору);

- регуляторна політика держави (чинна законодавча база регулювання ринку сільськогосподарської продукції є фрагментарною, неповною, характеризується суперечністю і незавершеністю);

- інформаційне забезпечення розвитку ринку (виробники сільськогосподарської продукції не володіють достовірною і своєчасною інформацією щодо кон'юнктури ринку, нових виробничих технологій, каналів збуту продукції);

- розподіл продукції на ринку (повільне формування схем просування продукції до споживача);

- інфраструктура ринку (сформовані інститути ринку не забезпечують такого просування продукції, яка б відповідала інтересам усіх учасників ринку);

- мета закупівлі продукції (забезпечення населення необхідними продуктами харчування, переробка сировини рослинного і тваринного походження);

- продукція (високий рівень взаємозамінності, унікальність, товари першої потреби);

- ціна (завищення роздрібних цін на сільськогосподарську продукцію, значні коливання, диспропорції);
- характер зв'язків між суб'єктами ринку (Відсутні тривалі стабільні зв'язки);
- види ризиків (внутрішні та зовнішні ризики відносно діяльності суб'єкта господарювання з урахуванням особливостей розвитку ринку).

Найважливіша особливість формування ринкових відносин в аграрній сфері економіки виявляється в тому, що сільське господарство більше, ніж будь-яка інша галузь залежить від кон'юнктури ринку, а продовольчий ринок найуразливіший з соціальної точки зору, оскільки його розвиток безпосередньо пов'язаний з рівнем життя населення, його платоспроможністю [3].

Успішному функціонуванню ринку сільськогосподарської продукції та продуктів її переробки в Україні сприяє проведення таких макроекономічних заходів:

- стимулювання безпосередніх виробників продукції АПК з метою нарощування виробництва і товарообігу;
- економічне регулювання раціональної структури ринку і ринкових відносин розробленням перспективних цільових продовольчих програм, інвестиційної політики, фінансово-економічних заходів;
- введення системи контролю за цінами і забезпечення відповідного співвідношення попиту та пропозицій на ринку, захисту прав споживачів;
- запровадження відповідної фінансово-кредитної і податкової політики; регулювання експортних потоків сировини і продукції переробки, зменшення залежності від імпортних поставок [4].

Успішне функціонування ринку агропромислової сфери в Україні потребує також подальшого розвитку інформаційної служби, маркетингових служб, створення розгалуженої мережі оптових ринків сільськогосподарської продукції, які є необхідними елементами конкуренції та боротьби. Ефективний розвиток ринку аграрної продукції можливий лише при взаємодії та взаємному доповненні всіх складових його інфраструктури.

Інформаційні джерела:

1. Служба статистики України [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт / Служба статистики України. – К. : Служба статистики, 1919. – Веб-сайт. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Основи підприємницької діяльності та агробізнесу : навчальний посібник / за ред. М. М. Ільчука. – К. : Вища освіта, 2002. – 398 с.
3. Тарасевич В. М. Економічна теорія / В. М. Тараскевич. – К. : Центр навчальної літератури, 2016. – 784 с.
4. Лозинська Т. М. Національний продовольчий ринок в умовах глобалізації / Т. М. Лозинська. – К. : Центр навчальної літератури, 2007. – 272